

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «НОВАК ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF NOWAK v. UKRAINE)**

(Заява № 60846/10)

РІШЕННЯ

*У текст рішення 10 травня 2011 року було внесено
зміни відповідно до Правила 81 Регламенту Суду*

СТРАСБУРГ

31 березня 2011 року

ОСТАТОЧНЕ

15.09.2011

*Це рішення набуло статусу остаточного відповідно до підпункту «с»
пункту 2 статті 44 Конвенції. Його текст може підлягати редакційним
виправленням.*

У справі «Новак проти України»

Європейський суд з прав людини (П'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

Дін Шпільманн (*Dean Spielmann*), Голова,

Елізабет Фура (*Elisabet Fura*),

Карел Юнгвірт (*Karel Jungwiert*),

Бошт'ян М. Зупанчіч (*Boštjan M. Zupančič*),

Марк Віллігер (*Mark Villiger*),

Ганна Юдківська (*Ganna Yudkivska*),

Ангеліка Нуссбергер (*Angelika Nußberger*), судді,

та Клаудія Вестердік (*Claudia Westerdiek*), Секретар секції,

після обговорення за зачиненими дверима 08 березня 2011 року постановляє таке рішення, що було ухвалено у той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу було розпочато за заявою (№ 7337/05), яку 27 січня 2005 року подав до Суду проти України на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) громадянин Польщі, пан Пйотр Новак (далі – заявник).

2. Заявника представляв пан М. Богуцький, юрист, який практикує у м. Перемишль. Уряд України (далі – Уряд) представляв його Уповноважений, пан Ю. Зайцев з Міністерства юстиції.

3. 25 березня 2009 року Голова Четвертої секції вирішив повідомити про заяву Уряди Польщі та України. Також було вирішено розглядати одночасно питання щодо прийнятності та суті заяви (пункт 1 статті 29 Конвенції).

4. 11 жовтня 2010 року було ухвалено рішення розділити скарги заявника. Скарги заявника проти Польщі залишилися в початковій заяві № 7337/05, тоді як скарги проти України були виокремлені у цю заяву № 60846/10. Остання справа була передана на розгляд П'ятій секції.

ФАКТИ**I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ**

5. Заявник народився у 1979 році та проживає у м. Перемишль.

6. У 1998 році заявнику пред'явили обвинувачення у нападі на А.Б. У невідому дату щодо нього було порушено кримінальну справу.

7. У січні 2004 року заявник виїхав з Польщі до України. Перед від'їздом він повідомив суд, що з ним можна було зв'язатися за адресою для листування у м. Перемишль. Він також декілька разів телефонував до суду дізнатися про хід його справи. Йому повідомили, що провадження у справі було зупинено.

8. У березні 2004 року він почав працювати у м. Львів, Україна. У червні 2004 року строк реєстрації його місця проживання було продовжено до 20 травня 2005 року, і водночас адміністративний суд оголосив заявнику попередження за несвоєчасне подання документів про реєстрацію.

9. Тим часом 12 лютого 2004 року Щецинський повітовий суд у Польщі обрав заявнику запобіжний захід у вигляді тримання під вартою на строк три місяці у зв'язку з неявкою за повісткою.

10. 20 січня 2005 року близько 11 год 00 хв заявник звернувся до відділу міліції у м. Львів, щоб повідомити про викрадення автомобіля його друга. Працівники міліції перевірили його паспорт, підтвердили особисті дані та замкнули в камері. Коли він запитав про причини затримання, йому відповіли, що він був «міжнародним крадієм». Згодом його допитали працівники міліції. Заявник стверджує, що під час допиту працівники міліції жорстоко побили його, гасили цигарки та сірники на його зап'ясті та передпліччі. Він також доводить, що протягом чотирьох днів йому не давали їжу та воду.

11. 24 січня 2005 року заявнику вручили постанову від 21 січня 2005 року про видворення його з країни, складену працівниками міліції України. У постанові зазначалося, що заявник прибув в Україну у приватних справах у березні 2004 року та отримав посвідку на проживання, дійсну до 20 травня 2005 року. Також було вказано, що 20 січня 2005 року працівники міліції м. Львів отримали телеграму, що заявник розшукувався правоохоронними органами Польщі за обвинуваченням у вчиненні крадіжки. За цих підстав і відповідно до статті 32 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» було ухвалено рішення про видворення заявника за межі України із заборотою на повторний в'їзд на строк три роки.

12. Заявника тримали у відділі міліції до обіду 24 січня 2005 року; потім його доставили до польського контрольно-пропускного пункту у с. Медика, куди він прибув близько 19 год 00 хв. Там його затримали працівники поліції Польщі на підставі постанови про затримання від 12 лютого 2004 року та оголошення про розшук Щецинської поліцейської дільниці від 02 серпня 2004 року. Згодом його доставили до Перемишльського слідчого ізолятора у Польщі.

13. 24 січня 2005 року о 20 год 20 хв заявника оглянув лікар у центрі невідкладної допомоги у зв'язку з опіком від сигарети на лівій руці та призначив лікування.

14. 31 січня 2005 року заявника оглянув лікар ізолятора, який зазначив, що у заявника було два опіки від сигарети розміром 0,5 см на лівій руці, а також два подібних сліди на лівому зап'ясті та один на передпліччі. Також у нього були садна на верхній та нижній губі та зламаний передній зуб.

15. 09 березня 2005 року заявник поскаржився до воєводської прокуратури міста Перемишля на жорстоке поводження з ним під час тримання під вартою у відділі міліції у м. Львів 20 січня 2005 року. Він стверджував, що його жорстоко побили працівники міліції України. Він також стверджував, що вони вкрали у нього 5 000 євро, 200 доларів США (далі – доларів) і 100 українських гривень (далі – грн).

16. 31 серпня 2005 року воєводська прокуратура міста Перемишля направила матеріали розслідування за твердженнями заявника до прокуратури Львівської області.

17. 22 червня 2005 року заявник звернувся до Перемишльського повітового суду з позовом про відшкодування шкоди працівниками міліції України. 28 червня 2005 року суд залишив без задоволення його позовну заяву як неприйнятну відповідно до законодавства у зв'язку з відсутністю юрисдикції.

18. У листі від 05 червня 2006 року у відповідь на запит заявника воєводська прокуратура міста Перемишля повідомила, що не отримала жодної інформації від прокуратури Львівської області.

19. Заявник стверджував, що, попри декілька телефонних дзвінків і запитів від нього, прокуратура Львівської області не повідомила його про будь-який прогрес у проведенні розслідування.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

A. Конституція України

20. Відповідні витяги з Конституції України передбачають:

Стаття 26

«Іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, – за винятками, встановленими Конституцією, законами чи міжнародними договорами України.

Іноземцям та особам без громадянства може бути надано притулок у порядку, встановленому законом.»

Стаття 28

«Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. ...»

Стаття 29

«Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинів чи його перепинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.»

**В. Цивільний процесуальний кодекс України 1963 року
(з 01 вересня 2005 року замінено новим Кодексом)**

21. У главі 31-А Кодексу встановлено порядок розгляду скарг громадян на рішення, дії та бездіяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадової і службової особи у сфері управління. Зокрема, відповідна частина статті 248-1 зазначеної глави Кодексу передбачала:

«Громадянин має право звернутися до суду ... із скаргою, якщо вважає, що рішенням, дією або бездіяльністю органу державної влади, органу місцевого самоврядування, посадової і службової особи порушено його права, свободи чи законні інтереси.»

С. Цивільний кодекс України 2003 року

22. Відповідні положення Кодексу передбачають:

Стаття 1167**Підстави відповідальності за завдану моральну шкоду**

«1. Моральна шкода, завдана фізичній або юридичній особі неправомірними рішеннями, діями чи бездіяльністю, відшкодовується особою, яка її завдала, за наявності її вини, крім випадків, встановлених частиною другою цієї статті. ...

2. Моральна шкода відшкодовується незалежно від вини:

...

2) якщо шкоди завдано фізичній особі внаслідок її незаконного затримання...»

D. Кодекс адміністративного судочинства України від 06 липня 2005 року (набрав чинності 01 вересня 2005 року)

23. Відповідні положення Кодексу передбачають:

Стаття 2**Завдання адміністративного судочинства**

«1. Завданням адміністративного судочинства є захист прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку органів державної влади ...

2. До адміністративних судів можуть бути оскаржені будь-які рішення, дії чи бездіяльність суб'єктів владних повноважень, крім випадків, коли щодо таких рішень, дій чи бездіяльності Конституцією чи законами України встановлено інший порядок судового провадження ...»

Стаття 17

Компетенція адміністративних судів щодо вирішення адміністративних справ

«1. Компетенція адміністративних судів поширюється на:

...

3) спори між суб'єктами владних повноважень ...

4) спори за зверненням суб'єкта владних повноважень у випадках, встановлених законом...

2. Компетенція адміністративних судів не поширюється на публічно-правові справи:

...

2. що належить вирішувати в порядку кримінального судочинства ...»

Е. Кримінально-процесуальний кодекс України

24. Статтею 4 Кодексу передбачено, що суд, прокурор або слідчий зобов'язані в межах своєї компетенції порушити кримінальну справу в кожному випадку виявлення ознак злочину, вжити всіх необхідних передбачених законом заходів до встановлення події злочину, осіб, винних у вчиненні злочину, і до їх покарання.

Г. Закон України «Про прокуратуру» від 01 грудня 1991 року (зі змінами)

25. Відповідні положення Закону України «Про прокуратуру» передбачають:

Стаття 5. Функції прокуратури

«Прокуратура України становить єдину систему, на яку відповідно до Конституції України та цього Закону покладаються такі функції:

... (4) нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.»

Стаття 12. Розгляд заяв і скарг

«Прокурор розглядає заяви і скарги про порушення прав громадян та юридичних осіб, крім скарг, розгляд яких віднесено до компетенції суду.

...

Прийняте прокурором рішення може бути оскаржено вищестоящому прокурору або до суду.»

Стаття 44. Предмет нагляду і повноваження прокурора

«Предметом нагляду є додержання законності ... порядку та умов тримання або відбування покарання особами у цих установах, їх прав і виконання ними своїх обов'язків. ...

Прокурор, який здійснює нагляд, має право:

(1) у будь який час відвідувати місця тримання затриманих, попереднього ув'язнення, установи, в яких засуджені відбувають покарання, ...

(2) ... вимагати від посадових осіб пояснень з приводу допущених порушень...»

Г. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства»

26. Стаття 32 Закону передбачає:

Видворення за межі України

«Іноземець та особа без громадянства, який вчинив злочин або адміністративне правопорушення, після відбуття призначеного йому покарання чи виконання адміністративного стягнення може бути видворений за межі України. Рішення про видворення його за межі України після відбуття ним покарання чи виконання адміністративного стягнення приймається органом внутрішніх справ за місцем його перебування з наступним повідомленням протягом двадцяти чотирьох годин прокурора про підстави прийняття такого рішення. За рішенням органу внутрішніх справ видворення іноземця та особи без громадянства за межі України може супроводжуватися заборонаю подальшого в'їзду в Україну строком до п'яти років. Строки заборони подальшого в'їзду в Україну обчислюються з дня винесення вказаного рішення. Порядок виконання рішення про заборону подальшого в'їзду в Україну визначається законодавством України.

Крім випадків, зазначених у частині першій цієї статті, іноземець та особа без громадянства може бути видворений за межі України за рішенням органів внутрішніх справ, органів охорони державного кордону (стосовно осіб, які затримані у межах контрольованих прикордонних районів при спробі або після незаконного перетинання державного кордону в Україну) або Служби безпеки України з наступним повідомленням протягом двадцяти чотирьох годин прокурора про підстави прийняття такого рішення, якщо дії іноземця та особи без громадянства грубо порушують законодавство про статус іноземців та осіб без громадянства, або суперечать інтересам забезпечення безпеки України чи охорони громадського порядку, або коли це необхідно для охорони здоров'я, захисту прав і законних інтересів громадян України.

Іноземець та особа без громадянства зобов'язані покинути територію України у строк, зазначений у рішенні про видворення. У разі прийняття рішення про видворення іноземця або особи без громадянства за межі України в її паспортному документі негайно анулюється віза і вилучаються документи на право перебування в Україні.

Іноземцю та особі без громадянства може надаватися строк до тридцяти днів для виїзду з України після прийняття зазначеного рішення.

За санкцією прокурора підлягають затриманню органами внутрішніх справ та органами охорони державного кордону і адміністративному видворенню у примусовому порядку іноземці та особи без громадянства, які ухиляються від виїзду після прийняття рішення про видворення, або якщо є обґрунтовані підстави вважати, що вони будуть ухилятися від виїзду.

Іноземці та особи без громадянства, затримані за незаконне перебування на території України (в порушення заборони щодо в'їзду в Україну, за відсутності визначених законодавством та міжнародними договорами України підстав для перебування в Україні (транзитного проїзду через її територію), у тому числі перебування за чужими, підробленими, зіпсованими або такими, що не відповідають встановленому зразку, візою (дозволом), паспортним документом), розміщуються в пунктах тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні, з регламентованим внутрішнім розпорядком на період, необхідний для підготовки їх видворення за межі України у примусовому порядку, але не більше ніж шість місяців.

Типове положення про пункт тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні, затверджується Кабінетом Міністрів України.

Рішення органів внутрішніх справ, органів охорони державного кордону або Служби безпеки України про видворення іноземця та особи без громадянства з України може бути оскаржено до суду. Оскарження зупиняє виконання рішення про видворення, крім випадків, коли необхідність негайного видворення зумовлена інтересами забезпечення безпеки України чи охорони громадського порядку.

Видворення іноземців та осіб без громадянства, які затримані у межах контрольованих прикордонних районів при спробі або після незаконного перетинання державного кордону в Україну, здійснюється органами охорони державного кордону, а в інших випадках – органами внутрішніх справ. Контроль за правильним і своєчасним виконанням рішення про видворення здійснюється органом, який його прийняв.

Іноземці та особи без громадянства, які підлягають видворенню, відшкодовують витрати, пов'язані з видворенням, у порядку, встановленому законом. Якщо зазначені іноземці та особи без громадянства не мають коштів для відшкодування витрат, пов'язаних з видворенням їх за межі України, видворення здійснюється за рахунок держави.

Фізичні або юридичні особи, які запрошували чи приймали цих іноземців та осіб без громадянства, влаштовували їх незаконний в'їзд, проживання, працевлаштування, сприяли в ухиленні від виїзду після закінчення терміну перебування, в порядку, встановленому законом, відшкодовують витрати, завдані державі видворенням зазначених іноземців та осіб без громадянства.»

Н. Угода між Генеральною прокуратурою України і Міністерством юстиції Республіки Польща на виконання статті 3 Договору між Україною і Республікою Польща про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах від 24 травня 1993 року, 10 листопада 1998 року

27. Стаття 3 Угоди передбачає:

«Матеріали для здійснення кримінального переслідування передаються обласними прокуратурами [Україна] та воєводськими прокуратурами [Республіки Польща] на адреси тих воєводських (обласних) прокуратур запитованої Держави, компетенція яких поширюється на територію постійного проживання підозрюваних (обвинувачених).»

ПРАВО

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 3 КОНВЕНЦІЇ

28. Заявник скаржився на жорстоке поводження працівників міліції України та непроведення розслідування цього злочину. Він посилався на статтю 3 Конвенції, яка передбачає:

«Нікого не може бути піддано катуванню або нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню або покаранню.»

A. Прийнятність

29. Уряд вважав, що заявник не вичерпав доступні йому згідно із законодавством України засоби юридичного захисту. Уряд стверджував, що заявник ніколи не звертався безпосередньо до прокуратури України зі скаргою на жорстоке поводження з ним у відділі міліції м. Львів. Уряд також вказав на обізнаність заявника у тому, що воєводська прокуратура міста Перемишля направила матеріали стосовно його скарги до прокуратури Львівської області для розгляду та вирішення питання про порушення кримінальної справи за скаргами заявника. На думку Уряду, не отримавши відповіді від прокуратури Львівської області, заявник мав право оскаржити бездіяльність останньої до прокуратури вищого рівня або суду. До 01 вересня 2005 року така скарга могла бути подана до цивільного суду (стаття 248-1 Цивільного процесуального кодексу України), а після 01 вересня 2005 року – до адміністративного суду (стаття 2 Кодексу про адміністративне судочинство України). Проте заявник не скористався цими засобами юридичного захисту.

30. Уряд також стверджував, що після розгляду скарги на дії чи бездіяльність посадових осіб органів державної влади суд загальної юрисдикції (до 01 вересня 2005 року), так само як і адміністративний суд (після 01 вересня 2005 року), був уповноважений ухвалювати рішення щодо правомірності таких дій чи бездіяльності. Таке рішення могло згодом стати підставою для присудження відповідній особі відшкодування шкоди, завданої незаконними діями чи бездіяльністю

посадових осіб. Уряд послався на провадження про відшкодування шкоди в рішенні у справі «Кац та інші проти України» (*Kats and Others v. Ukraine*), заява № 29971/04, пункти 68 – 74, від 18 грудня 2008 року), в якій родичі особи, яка померла у СІЗО, отримали відшкодування шкоди за ненадання належної медичної допомоги. Уряд наголосив, що заявник безуспішно подав позов про відшкодування шкоди до Перемишльського повітового суду й останній повідомив заявника, що його позовну заяву слід було подати за місцем вчинення стверджуваних протиправних дій працівниками міліції України; однак заявник не зробив цього ні від свого імені, ні через призначеного представника. Уряд вважав, що трирічна заборона заявника на в'їзд до України та його недовіра до українських судів не могли це виправдати. Заявник також не вчинив жодних дій навіть після закінчення строку заборони на його в'їзд до України.

31. Заявник стверджував, що не міг поскаржитися особисто у зв'язку із забороною на в'їзд в Україну. Він подав скаргу на жорстоке поводження до прокуратури Польщі, але не отримав відповіді від органів державної влади України, незважаючи на численні запити. Ненадання відповіді та зневажливе ставлення органів державної влади України унеможливили відстоювання ним своїх прав у судах.

32. Суд зазначає, що заперечення Уряду тісно пов'язані із суттю скарг заявника за процесуальним аспектом статті 3 Конвенції. Тому Суд долучає їх до розгляду по суті.

33. Суд також зазначає, що ця частина заяви не є явно необґрунтованою у розумінні підпункту «а» пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також зазначає, що вона не є неприйнятною з будь-яких інших підстав. Тому вона має бути визнана прийнятною.

В. Суть

1. Стверджуване жорстоке поводження працівників міліції

34. Заявник підтримав твердження про жорстоке поводження з ним працівників міліції України.

35. Уряд не надав жодних доводів по суті, але не оскаржив наведених заявником фактів.

36. Суд повторює, що «коли особа була затримана працівниками міліції здоровою, а під час звільнення з-під варти в неї виявлені тілесні ушкодження, держава має надати правдоподібне пояснення причині виникнення таких тілесних ушкоджень, неможливість надання якого порушує чітке питання за статтею 3 Конвенції» (див. рішення у справах «Томазі проти Франції» (*Tomasi v. France*), від 27 серпня 1992 року, пункти 108 – 111, Серія А № 241-А та «Селмуні проти Франції» [ВП] (*Selmouni v. France*) [GC], заява № 25803/94, пункт 87,

ЄСПЛ 1999-V).

37. Під час оцінки доказів Суд зазвичай керується критерієм доведеності «поза розумним сумнівом» (див. рішення у справі «Ірландія проти Сполученого Королівства» (*Ireland v. the United Kingdom*), від 18 січня 1978 року, пункт 161, Серія А № 25). Однак доведеність може впливати зі співіснування достатньо вагомих, чітких та узгоджених між собою висновків або подібних неспростовних презумпцій факту. Якщо відповідні події повністю або значною мірою відомі виключно органам державної влади, як це має місце у справі щодо ув'язнених осіб, які перебувають під контролем органів державної влади, і коли в таких осіб під час їхнього ув'язнення з'являються тілесні ушкодження, це породжує відповідні обґрунтовані презумпції щодо фактів. Дійсно, тягар доведення щодо надання задовільних і переконливих пояснень можна вважати покладеним на органи державної влади (див. рішення у справах «Рібіч проти Австрії» (*Ribitsch v. Austria*), від 04 грудня 1995 року, пункт 34, Серія А № 336 та «Салман проти Туреччини» [ВП] (*Salman v. Turkey*) [GC], заява № 21986/93, пункт 100, ЄСПЛ 2000-VII).

38. Повертаючись до обставин цієї справи, Суд повторює, що Уряд не оскаржував версію подій, наведену заявником. До того ж стверджуване жорстоке поводження підтверджувалося медичними оглядами, один з яких засвідчив наявність опіків від сигарети на руці заявника і був проведений менше ніж через дві години після того, як працівники міліції України передали заявника працівникам поліції Польщі (див. пункти 13 і 14). Хоча заявник не подав і насправді не мав можливості подати які-небудь прямі незалежні докази, які могли б підтвердити його скарги про завдання тілесних ушкоджень працівниками міліції України, Суд вважає, що розглянуті разом медичні докази, показання заявника, беззаперечний факт тримання його під вартою у відділі міліції м. Львів і відсутність правдоподібного альтернативного пояснення походженню тілесних ушкоджень заявника є підставою для обґрунтованої підозри, що тілесні ушкодження були заподіяні працівниками міліції.

39. Суд нагадує, що держава несе відповідальність за добробут осіб, що тримаються під вартою, і органи державної влади зобов'язані захищати таких осіб. З огляду на обов'язок органів державної влади нести відповідальність за тілесні ушкодження, заподіяні особам, що перебувають під контролем держави, Суд вважає, що неспроможність встановити та покарати осіб, винних у насильницькому злочині щодо затриманих, як у цій справі, не звільняє державу від її обов'язку згідно з Конвенцією (див., *mutatis mutandis*, рішення у справах «Есен проти Туреччини» (*Esen v. Turkey*), заява № 29484/95, пункт 28, від 22 липня 2003 року; «Яз проти Туреччини» (*Yaz v. Turkey*), заява № 29485/95,

пункт 30, від 22 липня 2003 року та «Айше Тепе проти Туреччини» (*Ayşe Tere v. Turkey*), заява № 29422/95, від 22 липня 2003 року).

40. З огляду на викладене слід вважати, що заявник зазнав тілесних ушкоджень внаслідок нелюдського та такого, що принижує гідність, поводження, відповідальність за яке згідно з Конвенцією має нести Уряд.

41. Суд доходить висновку, що у зв'язку з цим було порушено статтю 3 Конвенції.

2. Стверджуване непроведення ефективного розслідування

42. Заявник стверджував, що його скаргу передали до відповідних органів державної влади України, і після цього він не отримав інформації про проведення якого-небудь розслідування.

43. Уряд не подав зауважень по суті.

44. Суд повторює, що коли особа висуває небезпідставну скаргу на жорстоке поводження з нею працівників міліції у супереччя статті 3 Конвенції, це положення, взяте у поєднанні із загальним обов'язком держави за статтею 1 Конвенції «гарантувати кожному, хто перебуває під її юрисдикцією, права і свободи, визначені в... [цій] Конвенції», за своєю суттю вимагає проведення ефективного офіційного розслідування. Таке розслідування має бути здатним призвести до встановлення і покарання винних осіб (див. рішення у справах «Ассенов та інші проти Болгарії» (*Assenov and Others v. Bulgaria*), від 28 жовтня 1998 року, пункт 102, *Збірник* 1998-VIII та «Лабіта проти Італії» [ВП] (*Labita v. Italy*) [GC], заява № 26772/95, пункт 131, ЄСПЛ 2000-IV). Мінімальні критерії ефективності, визначені практикою Суду, також містять вимоги, що розслідування має бути незалежним, безстороннім і підлягати громадському контролю, а компетентні органи державної влади повинні діяти зі зразковою ретельністю та оперативністю (див., наприклад, рішення у справі «Ісаєва та інші проти Росії» (*Isayeva and Others v. Russia*), заяви № 57947/00, № 57948/00 та № 57949/00, пункти 208 – 213, від 24 лютого 2005 року).

45. За обставин цієї справи Суд зазначає, що, діючи через прокуратуру міста Перемишля, заявник подав до прокуратури України скаргу на жорстокого поводження з ним. Його скарга була підтверджена медичними доказами. Суд повторює, що заявник зобов'язаний вжити всіх заходів, аби довести до відома відповідних національних органів влади свої скарги та оскаржити стверджувану неефективність розслідування (див., *mutatis mutandis*, рішення у справі «Яременко проти України» (*Yaremenko v. Ukraine*), заява № 32092/02, пункти 65 і 66, від 12 червня 2008 року). Однак у цій справі не вбачається, що твердження заявника розслідувалися, хоча згідно з нормами національного законодавства відповідні правоохоронні органи були зобов'язані порушувати кримінальну справу у кожному

випадку виявлення ознак злочину, та вживати всіх необхідних передбачених законом заходів для встановлення події злочину, а також встановлення та покарання винних осіб (див. пункт 24). З огляду на конкретні обставини цієї справи Суд вважає, що, оскільки заявник висунув свою скаргу та надав медичні документи, які підтверджували жорстоке поводження, заявник чітко звернувся зі скаргою до органів влади України. А тому Суд відхиляє твердження Уряду, що заявник мав подати додаткові скарги до відповідної прокуратури згідно зі статтею 4 Кримінально-процесуального кодексу України.

46. Стосовно компенсаційного засобу юридичного захисту Суд зазначає, що скарга заявника стосувалася не просто протиправної, а явно злочинної поведінки. За таких обставин позов мав пред'являтися до конкретної особи або осіб. Засіб юридичного захисту стає марним, якщо особу злочинця не встановлено та не притягнуто до відповідальності. Таким чином, відсутність результату головного кримінального провадження також перешкодила заявнику ефективно скористатися цим засобом, оскільки на практиці цивільний позов про відшкодування шкоди не був би розглянутий до остаточного встановлення фактів у кримінальному провадженні (див. рішення у справі «Афанасьєв проти України» (*Afanasyev v. Ukraine*), заява № 38722/02, пункт 77, від 05 квітня 2005 року).

47. Тому Суд відхиляє заперечення Уряду та вважає, що цілковита відсутність реагування з боку прокуратури на небезпідставні скарги заявника, підтверджені медичними доказами, несумісна з позитивними зобов'язаннями держави за статтею 3 Конвенції.

З цього випливає, що за цим пунктом також було порушено статтю 3 Конвенції.

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 5 КОНВЕНЦІЇ

48. Заявник скаржився, що тримання його під вартою в Україні було незаконним, і він не був поінформований про підстави його затримання й, таким чином, не міг його оскаржити. Він посилався на пункти 1, 3 і 4 статті 5 Конвенції, відповідні частини яких передбачають:

«1. Кожен має право на свободу та особисту недоторканність. Нікого не може бути позбавлено свободи, крім таких випадків і відповідно до процедури, встановленої законом:

...

(b) законний арешт або затримання особи за невиконання законного припису суду або для забезпечення виконання будь-якого обов'язку, встановленого законом;

(с) законний арешт або затримання особи, здійснене з метою допровадження її до компетентного судового органу за наявності обґрунтованої підозри у вчиненні нею правопорушення або якщо обґрунтовано вважається необхідним запобігти вчиненню нею правопорушення чи її втечі після його вчинення;

...

(f) законний арешт або затримання особи з метою запобігання її недозволеному в'їзду в країну чи особи, щодо якої провадиться процедура депортації або екстрадиції.

2. Кожен, кого заарештовано, має бути негайно поінформований зрозумілою для нього мовою про підстави його арешту і про будь-яке обвинувачення, висунуте проти нього.

...

4. Кожен, кого позбавлено свободи внаслідок арешту або тримання під вартою, має право ініціювати провадження, в ході якого суд без зволікання встановлює законність затримання і приймає рішення про звільнення, якщо затримання є незаконним.»

А. Прийнятність

49. Заперечення Уряду щодо прийнятності скарг заявника за статтею 3 Конвенції так само застосовні до скарг заявника за статтею 5 Конвенції.

50. Наведена раніше відповідь заявника на заперечення Уряду щодо невичерпання засобів юридичного захисту (пункт 31) так само застосовна до цього заперечення.

51. Суд зазначає, що заперечення Уряду тісно пов'язані із суттю скарг заявника за статтею 5 Конвенції. Тому Суд долучає їх до розгляду по суті.

52. Суд зазначає, що ця частина заяви не є явно необґрунтованою у розумінні підпункту «а» пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також зазначає, що вона не є неприйнятною з будь-яких інших підстав. Тому вона має бути визнана прийнятною.

В. Суть

1. Стверджуване порушення пункту 1 статті 5 Конвенції

53. Заявник вважав тримання його під вартою незаконним.

54. Уряд не подав зауважень по суті.

55. Суд повторює, що стаття 5 Конвенції гарантує основоположне право на свободу та особисту недоторканність. Це право є

найважливішим у «демократичному суспільстві» у розумінні Конвенції (див. рішення у справах «Де Вільде, Оомс та Версіп проти Бельгії» (*De Wilde, Ooms and Versyp v. Belgium*), від 18 червня 1971 року, пункт 65, Серія А № 12 та «Вінтерверп проти Нідерландів» (*Winterwerp v. the Netherlands*), від 24 жовтня 1979 року, пункт 37, Серія А № 33). Перелік винятків, передбачених пунктом 1 статті 5 Конвенції, є вичерпним (див. рішення у справах «Лабіта проти Італії» [ВП] (*Labita v. Italy*) [GC], заява № 26772/95, пункт 170, ЄСПЛ 2000-IV та «Квінн проти Франції» (*Quinn v. France*), від 22 березня 1995 року, пункт 42, Серія А № 311), і лише вузьке тлумачення цих винятків відповідає меті цього положення, а саме – гарантувати, що нікого не буде свавільно позбавлено його свободи (див. рішення у справах «Енгель та інші проти Нідерландів» (*Engel and Others v. the Netherlands*), від 08 червня 1976 року, пункт 58, Серія А № 22 та «Амур проти Франції» (*Amuur v. France*), від 25 червня 1996 року, пункт 42, Збірник 1996-III).

56. Суд також повторює, що коли йдеться про позбавлення свободи, надзвичайно важливою умовою є забезпечення дотримання загального принципу юридичної визначеності. У зв'язку з цим важливо, щоб умови, за яких відповідно до національного законодавства здійснюється позбавлення свободи, були чітко сформульовані, та щоб застосування цього законодавства було передбачуваним тією мірою, щоб відповідати встановленому Конвенцією стандарту «законності», який вимагає, щоб усе законодавство було сформульовано з достатньою точністю, аби надати особі можливість – у разі потреби після відповідної консультації – передбачати тією мірою, що є розумною за відповідних обставин, наслідки, до яких може призвести її дія (див. рішення у справі «Барановський проти Польщі» (*Baranowski v. Poland*), заява № 28358/95, пункт 52, ЄСПЛ 2000-III).

57. Суд також повторює, що жодне свавільне тримання під вартою не може відповідати пункту 1 статті 5 Конвенції, у цьому контексті поняття «свавілья» виходить за межі невідповідності національному законодавству. Як наслідок, позбавлення свободи, що є законним за національним законодавством, все одно може бути свавільним, а тому таким, що суперечить положенням Конвенції. До того ж тримання під вартою вважатиметься «свавільним», коли, незважаючи на дотримання букви національного законодавства, матиме місце недобросовісність або введення в оману органами державної влади (див. для порівняння рішення у справі «Бозано проти Франції» (*Bozano v. France*), від 18 грудня 1986 року, пункт 59, Серія А № 111 та згадане рішення у справі «Сааді проти Сполученого Королівства» [ВП] (*Saadi v. the United Kingdom*) [GC], пункт 69), або коли органи державної влади нехтують спробами правильного застосування відповідного

законодавства (див. рішення у справах «Бенгем проти Сполученого Королівства» (*Benham v. the United Kingdom*), від 10 червня 1996 року, пункт 47, *Збірник рішень Європейського суду з прав людини* 1996-III; «Ліу проти Росії» (*Liu v. Russia*), заява № 42086/05, пункт 82, від 06 грудня 2007 року та «Мартураана проти Італії» (*Marturana v. Italy*), заява № 63154/00, пункт 80, від 04 березня 2008 року).

58. Повертаючись до обставин цієї справи, Суд зазначає, що Уряд не надав жодних аргументів стосовно можливих підстав для тримання заявника під вартою. Стаття 32 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», яка була єдиною підставою, наведеною в постанові працівників міліції від 21 січня 2002 року про видворення заявника, як вбачається, не передбачає тримання під вартою в ситуації, подібній ситуації заявника. Крім того, у згаданій постанові також було зазначено, що однією з причин видворення заявника була інформація про його розшук правоохоронними органами Польщі, і це свідчить, що заявника фактично екстрадували до Польщі під приводом видворення (див. пункт 11).

59. Стосовно запропонованих Урядом засобів юридичного захисту Суд зазначає, що його висновки за статтею 3 Конвенції так само застосовні і до цієї частини заяви. До того ж Уряд не надав документів стосовно тримання заявника під вартою та не навів детальної інформації у зв'язку з цим. Тому не вбачається, що це тримання під вартою було належним чином задокументовано та повідомлено на національному рівні. За відсутності будь-яких заперечень Уряду проти версії подій заявника, Суд визнає, що заявника тримали під вартою, як він описав. Цей висновок не усуває перешкоди, з якою зіткнувся б заявник у доведенні факту тримання його під вартою під час подання позову про відшкодування шкоди.

60. Тому Суд відхиляє заперечення Уряду та доходить висновку, що тримання заявника під вартою було свавільним і не мало законних підстав (див., *mutatis mutandis*, згадане рішення у справі «Бозано проти Франції» (*Bozano v. France*), пункт 60 та рішення у справі «Солдатенко проти України» (*Soldatenko v. Ukraine*), заява № 2440/07, пункти 113 і 114, від 23 жовтня 2008 року).

Отже, було порушено пункт 1 статті 5 Конвенції.

2. Стверджуване порушення пункту 2 статті 5 Конвенції

61. Заявник стверджував, що не розумів підстав тримання його під вартою.

62. Уряд не подав доводів щодо суті.

63. Суд повторює, що згідно з пунктом 2 статті 5 Конвенції кожна затримана особа має бути повідомлена простою, доступною, зрозумілою для неї мовою про основні юридичні та фактичні підстави її затримання, щоб вона мала можливість, якщо вважатиме за потрібне,

звернутися до суду з оскарженням законності затримання відповідно до пункту 4 статті 5 Конвенції. Хоча ця інформація повинна бути повідомлена негайно, вона не має повідомлятися у повному обсязі працівником, який здійснює затримання, у момент такого затримання. Чи були достатніми зміст і належною оперативністю надання інформації, слід оцінювати у кожній конкретній справі, виходячи з її особливостей. Крім того, коли особу затримують за підозрою у вчиненні злочину, пункт 2 статті 5 Конвенції не вимагає ані надання необхідної інформації в певній формі, ані передбачає вичерпного переліку обвинувачень, висунутих проти затриманої особи. До того ж, коли особу затримують з метою екстрадиції, надана інформація може бути ще меншою. Однак ця інформація повинна бути надана затриманому належним чином, щоб особа знала підстави позбавлення її свободи (див. рішення у справі «Кабулов проти України» (*Kaboulov v. Ukraine*), заява № 41015/04, пункти 143 і 144, від 19 листопада 2009 року з подальшими посиланнями).

64. Повертаючись до обставин цієї справи, вбачається, що коли заявник запитав про причини свого затримання, йому повідомили, що він був «міжнародним крадієм». Це твердження навряд чи могло відповідати подальшій постанові про видворення, яка була складена українською мовою і містила посилання на статтю 32 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства». Окрім скарги заявника, що він недостатньо володів мовою, щоб зрозуміти документ, останній був вручений йому на четвертий день тримання під вартою, і відсутні вказівки повідомлення заявнику до цієї дати, що він тримався під вартою з метою видворення.

65. Суд також зазначає, що Уряд не довів наявність у розпорядженні заявника ефективних засобів для висунення скарги під час тримання його під вартою або подання позову про відшкодування шкоди після цього (див., *mutatis mutandis*, пункт 61).

66. Тому Суд відхиляє заперечення Уряду та доходить висновку, що було порушено пункт 2 статті 5 Конвенції.

3. Стверджуване порушення пункту 4 статті 5 Конвенції

67. Заявник стверджував про відсутність судового перегляду законності тримання його під вартою.

68. Уряд не подав доводів щодо суті.

69. Суд повторює, що мета пункту 4 статті 5 Конвенції полягає у забезпеченні прав осіб, яких затримано та взято під варту, на судовий нагляд щодо законності застосованого до них заходу (див., *mutatis mutandis*, згадане рішення у справі «Де Вільде, Оомс та Версіп проти Бельгії» (*De Wilde, Ooms and Versyp v. Belgium*), пункт 76). Під час тримання особи під вартою їй має бути доступний засіб юридичного захисту, щоб вона могла домогтися невідкладного судового перегляду

законності тримання під вартою, здатного призвести, якщо це доречно, до її звільнення. Наявність засобу юридичного захисту, який вимагається пунктом 4 статті 5 Конвенції, має бути достатньо визначеною не лише в теорії, а й на практиці, інакше такому засобу юридичного захисту бракуватиме доступності та ефективності, необхідних для цілей цього положення (див., *mutatis mutandis*, рішення у справах «Стоїчков проти Болгарії» (*Stoichkov v. Bulgaria*), заява № 9808/02, пункт 66 *in fine*, від 24 березня 2005 року та «Вачев проти Болгарії» (*Vachev v. Bulgaria*), заява № 42987/98, пункт 71, ЄСПЛ 2004-VIII (витяги). Доступність засобу юридичного захисту, *inter alia*, означає, що обставини, добровільно створені органами державної влади, повинні бути такими, щоб заявник мав реальну можливість використати цей засіб юридичного захисту (див., *mutatis mutandis*, рішення у справі «Чонка проти Бельгії» (*Čonka v. Belgium*), заява № 51564/99, пункти 46 і 55, ЄСПЛ 2002-I).

70. Суд посилається на свої висновки за пунктом 1 статті 5 Конвенції щодо відсутності законних підстав, які б регулювали порядок тримання під вартою в Україні до моменту видворення. Суд вважає, що за обставин справи ці висновки так само застосовуються до скарги заявника за пунктом 4 статті 5 Конвенції, оскільки Уряд не продемонстрував, що заявник мав у своєму розпорядженні процедуру, за допомогою якої суд міг перевірити законність тримання його під вартою. Тому Суд відхиляє заперечення Уряду.

71. Наведених міркувань достатньо для висновку Суду, що було порушено пункт 4 статті 5 Конвенції.

III. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 1 ПРОТОКОЛУ №7 ДО КОНВЕНЦІЇ

72. Заявник скаржився за статтею 6 Конвенції, що він не зрозумів пред'явлених йому обвинувачень під час видворення. Суд зазначає, що судового провадження стосовно видворення заявника з території України не було, і будь-яке таке провадження виходило б за сферу дії статті 6 Конвенції (див. рішення у справі «Маауїя проти Франції» [ВП] (*Maaouia v. France*) [GC], заява № 39652/98, пункт 40, ЄСПЛ 2000-X). Незважаючи на висновки, що видворення заявника мало ознаки прихованої екстрадиції (див. пункт 58), Суд вважає, що це не перешкоджає йому розглянути питання, чи відповідало вислання заявника з території України, офіційно оформлене як видворення, вимогам Конвенції. Суд, якому належить провідна роль щодо здійснення юридичної кваліфікації фактів справи, беручи до уваги суть зазначеної скарги заявника, вирішує розглянути її за статтею 1 Протоколу № 7 до Конвенції, яка передбачає:

«1. Іноземець, який законно проживає на території держави, не може бути висланий за її межі інакше ніж на виконання рішення, прийнятого відповідно до закону, і повинен мати можливість:

- (a) наведення доводів проти свого вислання,
- (b) перегляду своєї справи; і
- (c) представлення з цією метою перед компетентним органом або перед особою чи особами, призначеними цим органом.

2. Іноземець може бути висланий ще до того, як він здійснив свої права, передбачені в підпунктах «а», «b» та «с» пункту 1 цієї статті, коли таке вислання є необхідним в інтересах публічного порядку або ґрунтується на міркуваннях національної безпеки.»

А. Прийнятність

73. Уряд стверджував, що заявник не оскаржив законність постанови про його видворення до прокуратури чи суду України. Уряд посилався на ті самі засоби юридичного захисту, що й у зв'язку з іншими скаргами заявника (див. пункти 29 і 30).

74. Наведена раніше відповідь заявника на заперечення Уряду щодо невичерпання засобів юридичного захисту (пункт 31) так само застосовна до цього заперечення.

75. Суд зазначає, що заперечення Уряду тісно пов'язані із суттю скарги заявника. Тому Суд долучає їх до розгляду по суті.

76. Суд зазначає, що ця скарга не є явно необґрунтованою у розумінні підпункту «а» пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також зазначає, що вона не є неприйнятною з будь-яких інших підстав. Тому вона має бути визнана прийнятною.

В. Суть

77. Заявник стверджував, що як іноземець не зрозумів причин свого видворення.

78. Уряд не подав зауважень по суті.

79. Суд повторює, що сфера застосування статті 1 Протоколу № 7 до Конвенції поширюється на іноземців, які «законно проживають» на території відповідної держави. Отже, необхідно переконатися, що на момент видворення з території України заявник проживав в Україні на законних підставах.

80. Суд зазначає, що Уряд не прокоментував це питання, а з наявних матеріалів вбачається, що на момент видворення 24 січня 2005 року заявник мав посвідку на проживання, дійсну до 20 травня

2005 року (див. пункт 8). Суд переконаний, що стаття 1 Протоколу № 7 до Конвенції була застосовна у цій справі.

81. Високі Договірні Сторони мають дискреційні повноваження вирішувати, чи висилати іноземця, який перебуває на їхній території, але ці повноваження мають реалізовуватися у спосіб, який не порушуватиме права відповідної особи за Конвенцією (див. згадане рішення у справі «Болат проти Росії» (*Bolat v. Russia*), пункт 81 та «Ейдж проти Сполученого Королівства» (*Agee v. the United Kingdom*), заява № 7729/76, рішення Комісії від 17 грудня 1976 року, ЗР 7). Пунктом 1 цієї статті передбачено, що фізична особа може бути вислана лише на «виконання рішення, прийнятого відповідно до закону» та за умови використання певних процесуальних гарантій. Пункт 2 дозволяє органам державної влади здійснювати вислання до використання цих гарантій лише тоді, коли таке вислання є необхідним в інтересах публічного порядку або ґрунтується на міркуваннях національної безпеки.

82. Повертаючись до обставин цієї справи, вбачається, що постанову про видворення заявника було вручено йому в день його від'їзду мовою, яку він не розумів, і за обставин, які не дозволяли йому мати представника або подати які-небудь доводи проти його видворення. Крім того, Уряд не надав пояснень чи документів, аби продемонструвати, що процедура, яка вимагалася згідно зі статтею 1 Протоколу № 7 до Конвенції, була передбачена національним законодавством. З огляду на цей останній висновок Суд не переконаний, що у справі заявника наведені Урядом засоби юридичного захисту могли дати йому можливість отримати відшкодування шкоди у зв'язку з відсутністю у національному законодавстві процедури, передбаченої статтею 1 Протоколу № 7 до Конвенції.

83. Тому Суд відхиляє заперечення Уряду та доходить висновку, що було порушено статтю 1 Протоколу № 7 до Конвенції.

IV. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ КОНВЕНЦІЇ

84. Насамкінець без наведення обґрунтування заявник скаржився за статтею 14 Конвенції на піддання його дискримінації за етнічною ознакою. Проте з огляду на всі наявні у Суду матеріали та належність оскаржуваних питань до сфери його компетенції вони не виявляють жодних ознак порушення прав і свобод, гарантованих Конвенцією або протоколами до неї.

85. З цього випливає, що зазначена скарга є явно необґрунтованою та має бути відхилена відповідно до підпункту «а» пункту 3 та пункту 4 статті 35 Конвенції.

V. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

86. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію.»

A. Шкода

87. Заявник вимагав 100 000 євро в якості відшкодування моральної шкоди.

88. Уряд вважав цю вимогу надмірною та необґрунтованою.

89. Суд вважає, що заявник зазнав моральної шкоди, яка не може бути відшкодована лише шляхом визнання порушення його прав, гарантованих Конвенцією. Враховуючи обставини справи та здійснюючи оцінку на засадах справедливості, як вимагає стаття 41 Конвенції, Суд присуджує заявнику 16 000 євро в якості відшкодування моральної шкоди.

B. Судові та інші витрати

90. Заявник не подав вимог за цим пунктом. Тому Суд нічого не присуджує.

C. Пеня

91. Суд вважає за належне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Долучає до розгляду по суті* попереднє заперечення Уряду та відхиляє його після розгляду;
2. *Оголошує* прийнятними скарги за статтями 3 і 5 Конвенції та статтею 1 Протоколу № 7 до Конвенції, а решту скарг у заяві – неприйнятними;
3. *Постановляє*, що було порушено статтю 3 Конвенції у зв'язку з жорстоким поводженням із заявником;

4. *Постановляє*, що було порушено статтю 3 Конвенції у зв'язку з непроведенням ефективного розслідування тверджень заявника про жорстоке поводження;
5. *Постановляє*, що було порушено пункт 1 статті 5 Конвенції;
6. *Постановляє*, що було порушено пункт 2 статті 5 Конвенції;
7. *Постановляє*, що було порушено пункт 4 статті 5 Конвенції;
8. *Постановляє*, що було порушено статтю 1 Протоколу № 7 до Конвенції;
9. *Постановляє*, що:
 - (а) упродовж трьох місяців з дати, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна сплатити заявнику 16 000 (шістнадцять тисяч) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди¹;
 - (б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
10. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 31 березня 2011 року відповідно до пунктів 2 і 3 Правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія Вестердік
(*Claudia Westerdiek*)
Секретар

Дін Шпільманн
(*Dean Spielmann*)
Голова

1. Виправлено 10 травня 2011 року: було видалено текст: «які мають бути конвертовані у польські злоті за курсом на день здійснення платежу».